

พรหมจรรย์ ๘๓

สุภีร์ ทุมทอง

๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. มรณสติ

๔. พุทธธานุสสติ

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

- ๔.๑.๑ เชื่อว่าไม่ท้งฆานและทำตามคำสอนของพระศาสดา
- ๔.๑.๒ เป็นไปเพื่อเบือหน่ายโดยส่วนเดียว..นิพพาน
- ๔.๑.๓ เป็นธรรมที่ควรเจริญ
- ๔.๑.๔ เป็นเครื่องอยู่โดยมากของอริยสาวก
- ๔.๑.๕ ทำให้จิตออกจากกามคุณ
- ๔.๑.๖ ใ้ได้อยู่กับผู้ประเสริฐ
- ๔.๑.๗ ละความกลัวได้

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

๔.๑.๘ อนุเคราะห์กันไม่ให้ตกอบาย

๔.๑.๙ หวังบุญกุศลนำสุขมาให้

๔.๑.๑๐ เพียงศรัทธาและรักในพระพุทธเจ้าได้ไปสวรรค์

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใสในสิ่งเลิศ

๔.๑.๑๒ อมมนุษย์ไม่ทำร้าย

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

๔.๑.๑๑ วิปากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใสในสิ่งเลิศ

อคฺคโต เว ปสนฺนํ

อคฺเค พุทฺเธ ปสนฺนํ

อคฺเค ฌมฺเม ปสนฺนํ

อคฺเค สํฆे ปสนฺนํ

อคฺคสฺมี ทานํ ททตฺ

อคฺคํ อายุ จ วรรณฺณ จ

อคฺคสฺส ทาทา เมธาวิ

เทวภูโต มนุสฺสโส วา

(อ.จตุกก. ๒๑/๓๔ อัคคัปปสาทสุตฺร)

อคฺคํ ฌมฺมํ วิชานตฺ

ทกฺขิณฺณเย อนุตฺตเร.

วิราคฺอุปสเม สุขे

ปุณฺณกฺเขตฺเต อนุตฺตเร.

อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทฺตมฺติ

ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ.

อคฺคธมฺมสมาหิโต

อคฺคปฺปตฺโต ปโมทติ.

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใสในสิ่งเลิศ

- [๓๖] ภาเวหิ **พุทฺธานุสฺสตี** ภาวนานัน อนุตฺตรัง
อิมํ สตี ภาวยิตฺวา ปุริยิสฺสสิ มานสํ.
- [๓๗] ตีสกปฺปสหสฺसानิ เทวโลเก รมิสฺสสิ
อสีติกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชํ กริสฺสสิ
สหสฺสกฺขตฺตํ จกฺกวตฺตี ราชา รฏฺเฐ ภาวิสฺสสิ.

(ขุ.อป. ๓๒ สุกฺฤติเถราปทาน)(พระพุทธรเจ้าปทุมุตตระตรัสกับชฎิล)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๓๘] ปเทสรชชํ วิปุลํ คณนาโต อสงขิยํ
 อนุโภสฺสสี ตํ สพพํ พุทธานุสฺสติยา ผลํ.
- [๓๙] ภวากเว สํสรนฺโต มหาโภคํ ลภิสฺสสี
 โภเค เต โอนตา นตฺถิ พุทธานุสฺสติยา ผลํ...

(ขุ.อป. ๓๒ สุกฺกติเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๔๕] สาसीโต โลกนาถน นมสสิตฺวา ตถาคตํ
สทา ภาเวสี มุทิตโต พุทฺธานุสฺสติมุตฺตมํ.
- [๔๖] เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคจฺฉหํ.
- [๔๗] อสึติกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวรชฺชํ อการยํ
สหสฺสกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺตี อสงฺขยํ

(ขุ.อป. ๓๒ สุกฺตฺติเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๔๘] ปเทสรชชํ วิปุลํ คณนาโต อสํขิยํ
 อนุโภมิ สฺสมปตฺตี พุทฺธานุสฺสตียา ผลํ.
- [๔๙] ภวากเว สํสรนฺโต มหาโภคํ ลภามหํ
 โภเค เม โอนตา นตฺถิ พุทฺธานุสฺสตียา ผลํ.

(ขุ.อป. ๓๒ สุกฺฤติเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๕๐] สตสหัสสี่โต กปะเป ยัม กมมมกรั ตทา
 ทุกคตตี นาริชานามิ พุทธธานุสฺสตียา ผลั.
- [๕๑] ปฐิสุมภิตา จตสฺโส วิโมกขาปิ จ อฏฺฐิเม
 ฉฬภิญญา สจฺฉิกตา กตัม พุทธสฺส สาสนัม.

(ขุ.อป. ๓๒ สุกฺฤติเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิวาบทเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๙๐] เอวํ ปพฺพชชีโตวาทํ น จิเรน พหุสฺสุโต
 อโหสิ ฌมฺมกถิโก วิจิตฺตปฏฺฐิภาณวา.
[๙๑] มหาปริสมชฺฌเมหํ สตฺถุโนว ปุนปฺปุนํ
 วณฺณยิ เหมวณฺณสฺส วณฺณํ วณฺณวิสารโท.
[๙๒] เอส ชีณาสโว พุทฺโธ อนิโฆ ฉินฺนสํสโย
 สพฺพกมฺมกฺขยํ ปตฺโต วิมุตฺโต อูปธิกฺขเย.

(ขุ.อป. ๓๓ สุตฺตํธเถราปทาน)(พระสุคฺนธเถระบวชในสมัยพระพุทธเจ้ากัสสปะ)

๔.๑.๑๑ วิชาเกล็ดเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๙๓] เอส โส ภควา พุทฺโธ เอส สีโห อนุตฺตโร
 สเทวกสฺส โลกสฺส พุรหมจกฺกํ ปวตฺตโก.
- [๙๔] ทนฺโต ทเมตา สนฺโต จ สเมตา นีพฺพุโต อีสึ
 นีพฺพาเปตา จ อสฺสตุโถ อสฺสาเสตา มหาชนฺ...

(ขุ.อป. ๓๓ สุกฺขันธเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๑๐๔] สตรีสีวเร ตสมิ ปสาโท อมตาวโห
ตสฺมา พุทฺธเจ จ ฌมฺเม จ สัมเม สทฺธา มหตฺถิกา.
- [๑๐๕] คุณเณหิ เอวมาทีหิ ตีโลกสรณุตฺตมํ
วณฺเณนฺโต ปริสมชฺเณ อกํ ฌมฺมกถํ อหํ.

(ขุ.อป. ๓๓ สุกันธเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

[๑๐๖] ตโต จุโตหํ ตุสิตะ

ตโต จุโต มนุสเสสุ

[๑๐๗] นิสสาโส มุขคนุโธ จ

โส จ คนุโธว สตตํ

อนุโภตวา มหาสุขํ

ชาโต โหมิ สุขนุธิโก.

เทหคนุโธ ตถาว เม

สพพคนุโธว โหติ เม...

(ขุ.อป. ๓๓ สุตตันตเถราปทาน)

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใส

- [๑๒๒] สพฺพพาสวปริกฺขีโน ติณฺณสงฺสารสาครโร
วสี จ อนุปาทาโน ปาปฺพนิสฺสามิ นิพฺพตฺตี.
- [๑๒๓] อิมสฺมึเยว กปฺปสฺมึ ยมฺหํ สนฺถวี ชินฺ
ทุกฺคตฺตี นาภิชานามิ พุทฺธปุชายิทํ ผลํ...

(ขุ.อป. ๓๓ สุกฺขันธเถราปทาน)

๔.๑.๑๒ อมนุษย์ไม่ทำร้าย

อถ โข เวสฺสวโณ มหาราช ภาควโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา
ตายํ เวลาयํ อิมํ อาณานาฏियํ รกฺขํ อภาสี :

วิปสฺสิสฺส นมตฺถ

จกฺขุมนฺตสฺส สีรีมโต

สีขิสฺสปี นมตฺถ

สพฺพภูตานุกมฺปิโน.

เวสฺสภุสฺส นมตฺถ

นฺหาตกสฺส ตปสฺสีโน

นมตฺถ กกุสฺนฺธสฺส

मारเสนปฺปมทฺทีโน.

โกณาคมนสฺส นมตฺถ

พฺราหฺมณสฺส วุสีมโต

(ที.ปา. ๑๑/๒๗๗ อาณานาฏियสูตร)

๔.๑.๑๒ อมนุษย์ไม่ทำร้าย

กสฺสปสฺส นมตฺถุ

องฺคิรสฺส นมตฺถุ

โย อิมํ ธมฺมมเทเสสิ

เย จาปิ นิพฺพุตา โลก

เต ชนา อปีสุณา

หิตํ เทวมนุสฺसानํ

วิชฺชาจรณสมฺปนฺนํ

วิปฺปมุตฺตสฺส สพฺพธิ.

สกฺยปฺตฺตสฺส สีริมโต

สพฺพทุกฺขาปนฺฑนํ.

ยถาภูตํ วิปสฺสิสฺสุ

มหนฺตา วิตสารถา.

ยํ นมสฺสนฺติ โคตมํ

มหนฺตํ วิตสารถํ.

(ที.ปา. ๑๑/๒๗๗ อาฏานาฎียสูตร)

๔.๑.๑๒ อมมนุษย์ไม่ทำร้าย

นโม เต ปุริสาชฌณ
กุสเลน สเมกขสี
สุตํ เนตํ อภินุหโส
ชินํ วนุทถ โคตมํ
วิชชาจรณสมุปนุํ

นโม เต ปุริสุตตม
อมนุสสาปี ตํ วนุทนุติ.
ตสฺมา เอวํ วเทมเส.
ชินํ วนุทาม โคตมํ
พุทฺธํ วนุทาม โคตมํ.

(ที.ปา. ๑๑/๒๗๗ อาฏานาฎียสูตร)

๔.๑.๑๒ อมนุษย์ไม่ทำร้าย

- [๒๙๖] สุปปพฺพุทฺธํ ปพฺพุชฌณฺนุติ สทา โคตมสาวกา
เยสํ ทิวา จ รัตฺโต จ นิจฺจํ พุทฺธคตา สติ.
- [๒๙๗] สุปปพฺพุทฺธํ ปพฺพุชฌณฺนุติ สทา โคตมสาวกา
เยสํ ทิวา จ รัตฺโต จ นิจฺจํ ธรรมคตา สติ.
- [๒๙๘] สุปปพฺพุทฺธํ ปพฺพุชฌณฺนุติ สทา โคตมสาวกา
เยสํ ทิวา จ รัตฺโต จ นิจฺจํ สัมมคตา สติ.

(ขุ.ธ. ๒๕ ทารุสากฎีกาวตถุ)

๔.๑.๑๒ อมนุษย์ไม่ทำร้าย

- [๒๙๙] สุปปพฺพุตฺถํ ปพฺพชฺฌนฺตํ สทา โคตมสาวกา
 เยสํ ทิวา จ รตฺโต จ นิจฺจํ กายคตา สติ.
- [๓๐๐] สุปปพฺพุตฺถํ ปพฺพชฺฌนฺตํ สทา โคตมสาวกา
 เยสํ ทิวา จ รตฺโต จ อหีสาย รโต มโน.
- [๓๐๑] สุปปพฺพุตฺถํ ปพฺพชฺฌนฺตํ สทา โคตมสาวกา
 เยสํ ทิวา จ รตฺโต จ ภาวนาย รโต มโน.

(ชุ.ธ. ๒๕ ทารุสากฎีกวตฺถุ)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

ตสเสว อิมินา จ อิมินา จ การณน โส ภควา อรหํ...
อิมินา จ อิมินา จ การณน โส ภควา ภควาติ
พุทฺธคฺเณ อนุสฺสรโต,
เนวสฺส ตสฺมึ สมเย รากปริยฺญจิตฺ จิตฺตํ โหติ,
น โทสปริยฺญจิตฺ จิตฺตํ โหติ, น โมหปริยฺญจิตฺ จิตฺตํ โหติ,
อุชฺศตเมวสฺส ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ตถาคตํ อารพฺภ.
(วิสุทธิ.)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

อิจฺจสฺส เอวํ ราคาทีปริยฺญจฺานาภาเวณ วิกฺขมฺภิตนฺีวรณสฺส
กมฺมจฺานาภิมุขตาย อุชฺศตจิตฺตสฺส
พฺุทฺธคฺุณโปกฺเณ วิตกฺกวิจฺารา ปวตฺตนฺติ.
พฺุทฺธคฺุณเ อนฺุวิตกฺกยโต อนฺุวิจฺารยโต ปีติ อฺุปฺปชฺชติ.
ปีติมฺนสฺส ปีติปทฺจฺานาย ปสฺสทฺธิยา
กายจิตฺตทฺธา ปฏฺิปปสฺสมฺภนฺติ.

(วิสุทธิ.)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

ปสฺสทฺธทรถสฺส กายิกมฺปิ เจตสิกมฺปิ สุขํ อุปฺปชฺชติ.

สุขิโน พุทฺธคุณารมมณํ หุตฺวา จิตฺตํ สมာธิยตีติ

อนุกฺกเมน **เอกกฺขณ** **ฌานงฺคานิ** อุปฺปชฺชนฺติ. พุทฺธคุณานํ ปน

คฺมภีรฺตาย นานปฺปการคฺณานุสฺสรณานิมุตฺตตฺตาย วา

อปฺปนํ อปฺปตฺวา **อุปจารปฺปตฺตเมว** **ฌานํ** โหติ.

ตเทตฺติ พุทฺธคฺณานุสฺสรณวเสน อุปฺปนฺนตฺตา

พุทฺธานุสฺสตีจฺเจว สงฺขํ คจฺฉติ.

(วิสุทธิ.)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

อิมญจ ปน พุทธธานุสฺสติมนุยุตฺโต ภิกขุ

(๑) สตฺถริ สคารโว โหติ สปปตีสฺโส,

(๒) สทฺธาเวปุลฺลํ สติเวปุลฺลํ ปญฺญาเวปุลฺลํ ปุญฺญเวปุลฺลญฺจ อธิคจฺฉติ,

(๓) ปีติปาโมชชพฺหุโล โหติ,

(๔) ภยภราวสโห,

(๕) ทุกฺขาธิवासนสมตฺโถ

(๖) สตฺถารา สํวาสสญฺญํ ปฏฺฐิลภติ,

(วิสุทธิ.)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

- (๗) พุทธคุณานุสสติยา อชฌมาวฏฺฐณฺจสฺส สรীরมฺปิ
เจตียฆรมิว ปุซารหํ โหติ.
- (๘) พุทธภูมียํ จิตฺตํ นมตี,
- (๙) วีตีกุกมิตพพวตฺถุสมายเค จสฺส
สมมุขา สตถารํ ปสฺสโต วย หีโรตตปฺปํ ปจฺจุปฏฺฐาติ,
- (๑๐) อุตฺตริ อปฺปฏิวิซณฺโต ปน สุกฺติปฺรายนโน โหติ.
- (วิสุทธิ.)

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. มรณสติ

๔. พุทธธานุสสติ

๔.๑ ความสำคัญ คุณค่า และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

สวัสดีครับ